

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de yaşayan halklara yönelik sunulması gereken temel kamu hizmetleri birçok açıdan kısıtlıdır. Roman halkına yönelik yaygın bir ayrımcılık söyleminin olduğu, Romanların yaygın işsizlik ve yoksulluk koşullarında yaşadığı ve bir halk olarak maruz kaldıkları birçok soruna yıllardır çözüm sunulmadığı bilinmektedir. Eğitim ve istihdam başta olmak üzere Roman halkı özgüllüğüne uygun olarak planlanması gereken temel kamu hizmetleri bulunmaktadır. 8 Nisan Dünya Romanlar Günü’nde Türkiye’deki Romanların sorunlarına çözüm iradesine ilişkin kapsamlı bir çalışmanın başlatılması ve bu ülkede yaşayan Romanların eşit yurttaşlık hukukuna uygun hakları teslim edilmelidir. Bu bağlamda Romanlara yönelik sunulması gereken temel kamusal hizmetlerin geliştirilmesi, ayrımcılık ve asimilasyon politikalarının önlenmesi ve diğer ilgili çalışmaların yürütülmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

GEREKÇE

1990 yılında Polonya’da toplanan 4. Dünya Roman Kongresi’nde, 7-12 Nisan 1971 tarihlerinde Londra’da toplanan 1. Dünya Roman Kongresi onuruna alınan kararla “8 Nisan Dünya Romanlar Günü” olarak kutlanmaya başlanmıştır. O gün dünyanın farklı yerlerinden bir araya gelen Romanların Kongre’de ele aldıkları gündemlerden birisi Romanes ve bir Roman dili ansiklopedisi idi. Fakat Romanes bugün kaybolma tehlikesi altında olan diller arasında yer almaktadır. Türkiye’de Romanes, Domari dillerinin konuşulduğu bölgeler varken; bu diller gündelik yaşamda görünür değildir ve gelişebilecekleri alanlar yoktur. Bir toplumun dilinin canlı kalması ve konuşulmaya devam edilmesi kültürün ve tarihin en önemli unsurlarındandır. Bu nedenle Roman grupları olarak bilinen Rom, Dom ve Lomların dillerinin (Romanes, Domari, Lomavren) geliştirilmesi için alanların ve kurumların oluşturulması, dillerin tanınması/kabul edilmesi ve görünürlülüğünün sağlanması, kaybolma tehlikesi altında olan Roman dilini canlandırması anlamında çok önemli bir adım olacaktır.

Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıfların müfredatında ‘Yaşayan Diller ve Lehçeler’ olarak seçmeli dersler yer almaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından ifade edildiği şekliyle; ‘Yaşayan Diller ve Lehçeler’; “Ülkemizde var olan yaşayan diller ve lehçeleri gelecek kuşaklara aktarabilmek ve bu alanda toplumun da ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla 2012-2013 eğitim öğretim yılından seçmeli olarak uygulanmaya başlanan...” olarak anlatılmaktadır. Bu bağlamda Romanlar, dillerinin (Romanes, Domari, Lomavren) ‘Yaşayan Diller ve Lehçeler’ kapsamına eklenmesini talep etmektedir. Ayrıca Üniversitelerde Roman dillerine yönelik çalışmaların yürütüldüğü bölümlerin/enstitülerin açılması; Romanes, Domari ve Lomavren’in geliştirilebileceği kurumların, mekanizmaların oluşturulması Romanların talepleri arasında yer almaktadır.

Kültürel asimilasyon ve yok olma riski altına olan romanların yaşadığı temel sorunlardan biri de ekonomik boyutlu sorunlardır. Roman nüfusun derin yoksulluk ve yüksek işsizlik sorununun yıllardır çözülmediği bilinmektedir. Tüm yurttaşlar gibi Romanların insan onuruna yakışır iş ve istihdam koşullarına erişebilmesi amacıyla kapsamlı çalışmaların yürütülmesi gerekmektedir. Bu bağlamda romanlara yönelik olarak; yoksulluğun azaltılması, iş ve istihdam imkanlarının artırılması amacıyla kamusal bir politika yürütülmelidir. Romanlara yönelik mesleki eğitim programlarının çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, kayıt içi çalışmanın teşvik edilmesi de bu politikanın önemli bileşenleri olmalıdır.

Bu bağlamda Romanlara yönelik sunulması gereken temel kamusal hizmetlerin geliştirilmesi, ayrımcılık ve asimilasyon politikalarının önlenmesi ve diğer ilgili çalışmaların yürütülmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	